

ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ПІДПРИЄМСТВ ІНВАЛІДІВ

Визначення зайнятості в якості ключового питання соціальної інтеграції осіб з інвалідністю є свідченням європейського вибору України, визнанням моделі рівноправності в якості основної стратегії інтеграції на протипагу моделі соціального піклування.

Поширеним способом забезпечення інвалідів робочими місцями є спеціалізовані підприємства. В Україні нині функціонують підприємства, що перебувають у підпорядкуванні Союзу організацій інвалідів України (СОІУ), Українського товариства сліпих (УТОС) та Українського товариства глухих (УТОГ). За статистичними даними, кількість таких підприємств в Україні в 2010 р. становила 203 в системі УТОС і 115 підприємств у системі УТОГ. Триває тенденція до зменшення підприємств інвалідів. Так, за 2006-2010 рр. кількість підприємств УТОС скоротилася на 5 одиниць, або 2,5%, підприємств УТОГ – на 3 одиниці, або 2,5%.

Відзначимо, що в умовах формування конкурентного середовища спеціалізованим підприємствам складно забезпечувати власну економічну безпеку і конкурувати на рівних з іншими підприємствами, оскільки через відсутність коштів вони не мають можливостей здійснювати модернізацію свого устаткування, проводити маркетингові дослідження, рекламну діяльність. Спеціалізовані цехи і підприємства відчувають гостру нестачу інвестиційних коштів, що також призводить до їх значного відставання від конкурентів з приватного сектора.

Реальністю є те, що низька продуктивність праці ООФМ збільшує собівартість продукції, а підвищення цін в умовах жорсткої конкуренції практично неможливе, тому прибутки спеціалізованих підприємств низькі. Крім того, підприємства інвалідів, зазвичай, велику увагу приділяють підтриманню соціальної сфери: утримують відділи реабілітації, медичні кабінети, бібліотеки, клуби, кімнати відпочинку, оскільки соціальні стимули мають не меншу вагу у системі мотивації інвалідів до праці, ніж стимули економічного характеру. Так, за даними директора навчально-інформаційного комп'ютерного центру УТОС С. Васіна, переважна більшість коштів державного бюджету, які щороку спрямовуються на підтримку громадських організацій інвалідів, витрачаються на утримання соціальної інфраструктури [1, с. 31]. Таким чином, практика показує, що умови роботи організацій, які використовують працю інвалідів, набагато складніші за звичайні. Тому вони потребують

підтримки з боку держави.

В цілому реформування економіки України негативно відобразилося на спеціалізованій зайнятості інвалідів. Фінансова скрута унеможливило виплату робітникам-інвалідам навіть законодавчо встановленої мінімальної заробітної плати, надання їм різних пільг та здійснення професійної реабілітації. Особливо складно здійснювати таку діяльність для підприємств, які не мають державних дотацій.

Для підтримки економічної безпеки спеціалізованих підприємств інвалідів доцільно пропонуємо відновити практику державних замовлень щодо продукції, яку виготовляють підприємства громадських організацій інвалідів (УТОГ, УТОС) та надавати їм державну безповоротну фінансову допомогу. Необхідним також є збільшення державної допомоги шляхом розширення ринків збуту та переоснащення виробництва на підприємствах УТОГ, УТОС, що дасть можливість підвищити конкурентоспроможність цих підприємств.

Доцільним є, з нашої точки зору, спрощення процедури отримання рішення про надання громадським організаціям інвалідів, а також їх підприємствам державної допомоги у формі пільг щодо оподаткування, фінансової допомоги та кредитування для підприємств УТОС.

Також необхідно збільшити фінансування організацій інвалідів УТОС, УТОГ для створення нових спеціалізованих робочих місць.

Література:

1. Васін С. Де гроші інвалідів. Знає пан Скібінський / Сергій Васін // Віче. – 2008. – № 3. – С. 31.